[2024] 10 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 893: 2024 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ. 772

ਸੋਮਜੀਤ ਮਲਿਕ

ਬਨਾਮ

ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ

(2024 ਦਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 4190)

14 ਅਕਤੂਬਰ 2024

[ਜੇ.ਬੀ. ਪਾਰਦੀਵਾਲਾ ਅਤੇ ਮਨੋਜ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇਜੇ.]

ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਮੁੱਦਾ

ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਐਫਆਈਆਰ, ਨੋਟਿਸ ਆਰਡਰ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ।

ਹੈੱਡਨੋਟੇਸਟ

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ, 1973 ਧਾਰਾ.482 ਪੀਨਲ ਕੋਡ, 1860 - ਉਪ ਧਾਰਾ.406, 420 - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਟਰੱਕ/ਟ੍ਰੇਲਰ ਦੋਸ਼ੀ-ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ 21 ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਪਹਿਲੇ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੀਜੇਐਮ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਦੇ ਭਰੋਸੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿਰਾਇਆ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੰਬਿਤ ਸੀ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਐਫਆਈਆਰ, ਨੋਟਿਸ ਆਰਡਰ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ:

ਆਯੋਜਿਤ: ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਹੱਦ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਐਫਆਈਆਰ ਜਾਂ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕੀ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਕੇਸ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ - ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ - ਅਸਲੀਅਤ ਵਿੱਚ, ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤ ਤੱਥ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ ਜੋ ਸਵਾਲ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਤੇ ਵਿਵਹਾਰ ਤੋਂ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਟਰੱਕ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲੈਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੱਕ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਝੂਠੇ ਵਾਅਦੇ ਕੀਤੇ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਕੇਸ, ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਬੇਈਮਾਨ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਟਰੱਕ ਨੂੰ ਬੇਈਮਾਨੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ

ਸੀ, ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਲਈ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨ 'ਤੇ FIR ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਬੇਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਜਮ੍ਹਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਜਾਂਚ 'ਤੇ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ FIR ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਧਿਆਨ ਲਗਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ - ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ, ਜਦੋਂ FIR ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਬੇਈਮਾਨ ਆਚਰਣ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਕਿਸੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਐਫਆਈਆਰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਨਾਲ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਅਸਫਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ। [ਪੈਰਾ 16, 17, 19, 20, 22, 23]

ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਨੂੰਨ - ਐਫਆਈਆਰ - ਰੱਦ ਕਰਨਾ - ਜੇ ਪਛਾਣਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਐਫਆਈਆਰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ:

ਆਯੋਜਿਤ: ਐਫਆਈਆਰ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਕੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਇਹ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਐਫਆਈਆਰ ਪਛਾਣਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਉਹ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਹੈ - ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹੜਾ ਖਾਸ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ - ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਕਿਸ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜੇਕਰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਐਫਆਈਆਰ ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਬੇਈਮਾਨੀ ਭਰੇ ਆਚਰਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ, ਜੇਕਰ ਸਮੱਗਰੀ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਤ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਪਛਾਣਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰੇਗੀ, ਤਾਂ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। [ਪੈਰਾ 17]

ਐਕਟਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਕਨੂੰਨ ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, 1973; ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860।

ਕੀਵਰਡਸ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਰੱਦ ਕਰਨਾ; ਪਟੀਸ਼ਨ ਰੱਦ ਕਰਨਾ; ਸਮਝਦਾਰੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼; ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ; ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲਿਆ ਟਰੱਕ; ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲਏ ਗਏ ਦੋਸ਼; ਟਰੱਕ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲਿਆ ਗਿਆ; ਬੇਈਮਾਨ ਇਰਾਦਾ; ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਸਵਾਲ; ਸਮਝਦਾਰੀ; ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ; ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ; ਐਫਆਈਆਰ ਐਨਸਾਈਕਲੋਪੀਡੀਆ ਨਹੀਂ; ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਉਲੰਘਣਾ।

ਸੋਮਜੀਤ ਮਲਿਕ ਬਨਾਮ ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਕੇਸ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2024 ਦਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 4190
2018 ਦੇ ਸੀਆਰਐਮਪੀ ਨੰਬਰ 3796 ਵਿੱਚ ਝਾਰਖੰਡ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਰਾਂਚੀ ਵਿਖੇ 01.02.2024 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ

ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ੀ

ਕੋਨਾਰਕ ਤਿਆਗੀ, ਸਾਗਰ ਸਾਰਦਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਵਕੀਲ।
ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ / ਆਦੇਸ਼

ਫੈਂਜਣਾ
ਮਨੋਜ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ.

1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਇਹ ਅਪੀਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 01.02.2024 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸੀ.ਆਰ.ਐਮ.ਪੀ. ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 2018 ਦੇ ਨੰਬਰ 3796 ਜਿਸਦੇ ਤਹਿਤ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973,2 ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 20.02.2020 ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ 2016 ਦੇ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 78 ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਗਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ, ਜੋ ਕਿ ਪੀ.ਐਸ. ਸਾਕਚੀ ਵਿਖੇ ਦਰਜ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ 2016 ਦੇ ਜੀ.ਆਰ. ਨੰਬਰ 1627 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਜਮਸ਼ੇਦਪੁਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਇਕ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਹੈ।

ਤੱਥ ਮੈਟ੍ਰਿਕਸ

3. ਅਪੀਲਕਰਤਾ (ਮੂਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ) ਨੇ ਧਾਰਾ 156(3) ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਦੂਜੇ ਅਤੇ ਤੀਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ (ਮੂਲ ਦੋਸ਼ੀ) ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਟਰੱਕ (ਟ੍ਰੇਲਰ ਨੰਬਰ NL 01K 1250) ਨੂੰ ਟਾਟਾ ਸਟੀਲ ਜਮਸ਼ੇਦਪੁਰ ਅਤੇ ਕਲਿੰਗਨਗਰ ਵਿਚਕਾਰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਡਰਾਈਵਰ/ਸਹਾਇਕ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 33,000 ਰੁਪਏ ਦੇ ਮਾਸਿਕ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲੈਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ; ਉਸ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਚਕਾਰ 10.07.2014 ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਿਸ

ਰਾਹੀਂ 14.07.2014 ਤੋਂ 31.03.2016 ਤੱਕ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਵਾਹਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ; ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਟਰੱਕ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਟੀਡੀਐਸ ਕੱਟਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਕਿਰਾਇਆ ਦਿੱਤਾ। ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਟਰੱਕ ਜੁਲਾਈ 2014 ਤੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਪਰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਝੂਠੇ ਭਰੋਸੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ 12,49,780 ਰੁਪਏ ਦੇ ਬਕਾਏ ਸਮੇਤ ਕਿਰਾਇਆ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

4. ਧਾਰਾ 156(3) ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਪਰੋਕਤ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਜੇਐਮ ਨੇ 12.11.2016 ਦੇ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ।

5. ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 41A ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਦੋਸ਼ੀ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਤਾਂ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਐਨ.ਬੀ. ਡਬਲਯੂ 4 ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀਜੇਐਮ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ। ਉਕਤ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ 30.06.2017 ਦੇ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ।

6. 30.06.2017 ਦੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਦੂਜੇ ਅਤੇ ਤੀਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਧਾਰਾ 482 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਪਰੋਕਤ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ 2016 ਦੇ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 78 ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਜ FIRS ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ। ਪੀ.ਐੱਸ. ਸਾਕਚੀ

7. ਧਾਰਾ 482 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਉਸ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਟਾਟਾ ਸਟੀਲ ਫੈਕਟਰੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਖੜ੍ਹਾ ਆਪਣਾ ਟਰੱਕ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦੇਣਾ ਸੀ, ਪਰ, ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਐਡਵਾਂਸ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਟਰੱਕ ਸੰਬੰਧੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ, ਕੋਈ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ; ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਧਾਰਾ 406 ਅਤੇ 420 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ।

8. ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 482 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੰਬਿਤ ਸੀ, ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ, ਸੀਜੇਐਮ ਦੁਆਰਾ 20.02.2020 ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 204 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 (ਮੂਲ ਦੋਸ਼ੀ) ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਜੋ ਨੋਟਿਸ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ।

9. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਤੇ ਅਗਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੂਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਉਪਚਾਰਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਤਰਕ

10. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ:

ਏ. ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਭਰੋਸਾ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 406 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਅਪਰਾਧਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸਘਾਤ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ।

ਬੀ. ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਕਿਰਾਇਆ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ, ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਬੇਈਮਾਨੀ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਰਜ਼ੀ ਸਿਰਫ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਢੁਕਵੀਂ ਸਿਵਲ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 420 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਕੋਈ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ।

11. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਦੁਖੀ, ਮੂਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ।

12. ਅਸੀਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਘੋਖ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਬੇਨਤੀਆਂ

13. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

ਏ. ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਕਿਰਾਇਆ ਅਦਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ,ਝੂਠੇ ਭਰੋਸੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੋਈ ਕਿਰਾਇਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਾਂਚ ਲਈ ਇੱਕ ਕੇਸ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਬੀ. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਿਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਕੀ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

ਸੀ. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਕਿ ਟਰੱਕ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਟਰੱਕ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸਨੂੰ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਹੋਣ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਦੋਸ਼ੀ-ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬੇਨਤੀਆਂ

14. ਦੋਸ਼ੀ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

ਏ. ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਹੋਣ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਪੂਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ।

ਅ. ਟਰੱਕ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਜਾਂ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਸੰਬੰਧੀ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਖਾਸ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ।

ਸੀ. ਧੋਖਾਧੜੀ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਬੇਈਮਾਨ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਡੀ. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਆਰਡਰ ਅਤੇ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਬੇਨਤੀਆਂ

15. ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ, ਇੱਕ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਟਰੱਕ/ਟ੍ਰੇਲਰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਟਰੱਕ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਨਾ ਤਾਂ ਅਸਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਖ਼ਤ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਿਆ।

ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ

16. ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਹੁਕਮ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਐਫਆਈਆਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਹੱਦ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਐਫਆਈਆਰ ਜਾਂ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਕੇਸ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ,। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ।

17. ਅਪਰਾਧ ਕਰਨਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਦੰਡ ਕਾਨੂੰਨ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ, ਮਰਦਾਨਾ ਕਾਰਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਮਰਦਾਨਾ ਕਾਰਨ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਤੱਥ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਸਵਾਲ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਤੇ ਵਿਵਹਾਰ ਤੋਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਲੜੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਧਿਰ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ, ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲਏ ਟਰੱਕ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੱਕ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਝੂਠੇ ਵਾਅਦੇ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਮਾਮਲਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਬੇਈਮਾਨ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਐਫਆਈਆਰ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਰੋਕਦੀ ਹੈ।

18. ਇਹ ਇੱਕ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਵਕੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਐਫਆਈਆਰ ਇੱਕ ਪਛਾਣਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਦੇਖਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕੀ, ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ, ਕੁਝ ਪਛਾਣਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹੜਾ ਖਾਸ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ, ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਜਦੋਂ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਕਿਸ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜੇਕਰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਐਫਆਈਆਰ ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਬੇਈਮਾਨੀ ਭਰੇ ਆਚਰਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ, ਜੇਕਰ ਸਮੱਗਰੀ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਤ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਪਛਾਣਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰੇਗੀ, ਤਾਂ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

19. ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਐਫਆਈਆਰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਬੇਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਜਮ੍ਹਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ

ਜਾਂਚ 'ਤੇ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਕੀ ਐਫਆਈਆਰ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਧਿਆਨ ਲਗਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ, ਜਦੋਂ ਐਫਆਈਆਰ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਕੰਮ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਬੇਈਮਾਨ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

20. ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਐਫਆਈਆਰ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਅਸਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਟਰੱਕ/ਟ੍ਰੇਲਰ ਨੂੰ 14.07.2014 ਤੋਂ 31.03.2016 ਤੱਕ 33,000/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਮਾਸਿਕ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲਿਆ ਸੀ ਪਰ, ਪਹਿਲੇ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਝੂਠੇ ਭਰੋਸੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿਰਾਇਆ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਦੋਸ਼ ਕਿ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਖੁਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਵਾਹਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿ ਉਸ ਟਰੱਕ ਨਾਲ ਕੀ ਹੋਇਆ, ਇਹ ਜਾਂਚ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸਨੂੰ ਬੇਈਮਾਨੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਪਰਾਧਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸਘਾਤ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਹੱਦ 'ਤੇ ਹੀ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ।

21. ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ, ਨੋਟਿਸ ਆਰਡਰ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

22. ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਸਮਝਣ ਲਈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਸੀਂ 19.07.2024 ਨੂੰ ਰਾਜ ਨੂੰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਕੀਤੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਰਾਜ ਨੇ ਆਪਣਾ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ, ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਤੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਇਹੀ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਟਰੱਕ/ਟ੍ਰੇਲਰ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਵੱਲੋਂ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਹੈ।

23. ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਅਸਲ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ

ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਸ 'ਤੇ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਾਰੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

24. ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਸਟੈਂਡ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ: ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।

*ਸਿਰਲੇਖ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ: ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ

<u>ਡਿਸਕਲੇਮਰ :-</u> ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਦਿਵਾਕਰ ਜੋਤੀ ਐਡਵੋਕੇਟ